

FENT CARREERANY

MARIA DE LA SALUT

Número 185

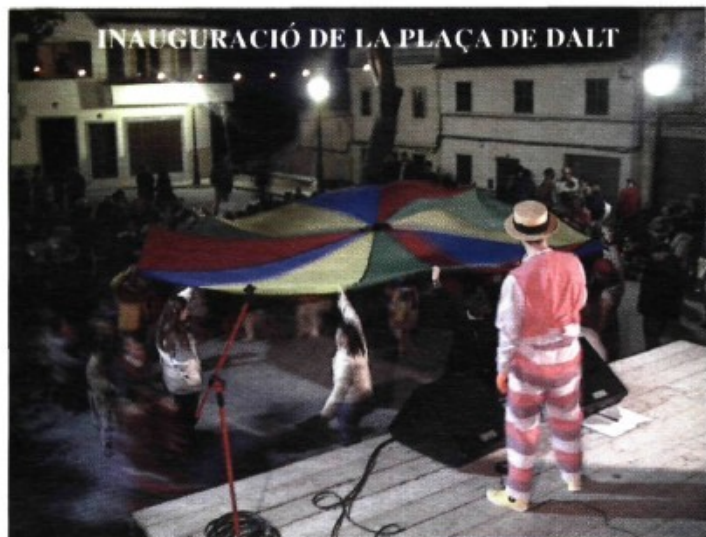
Any XVI

GENER, 2002

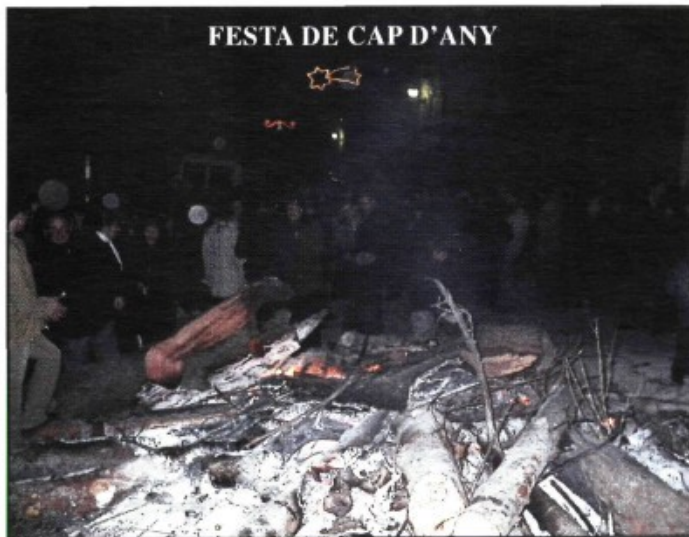

BETLEM DE L'ESPLAI A LA CAPELLA FONDA

NADAL I CAP D'ANY OMPLEN DE FESTA EL POBLE

INAUGURACIÓ DE LA PLAÇA DE DALI

FESTA DE CAP D'ANY

Sumari

Editorial i sumari	2
Convocatòria de l'Assemblea	3
El calendari del 2002	3
Salutació Nadal Premsa Forana	4
D'un iot reial a un pailebot illenc	4
Xocolata i Nadales a l'escola	5
Les matines d'enguany	6
Inaugurada la plaça de Dalt	7
Arribada del 2002 a la plaça de Dalt ..	7
Pere Fons ens sol·licita ajuda	8
Desamor. Misser de misses dites	10
Qüestió de decissió	11
Bon viatge moreneta	11
Bullit de Notícies	12
Demografia. Telèfons d'interès	14
El temps	15
Noces d'or	15
Mon cor estima un arbre	16
La terra i els seus fruits	18
Cursos d'aplicadors fitosanitaris	19
Crònica dels esdeveniments de Rwanda	
4a part	20
Carrerany Esportiu	23

FOTOGRAFIES:

Magí Ferriol,
Pere Fons

Amb el suport de:

GOVERN DE LES ILLES BALEARNS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

EDITORIAL

Cada vegada que entram en un nou any ho feim carregats de bones intencions i de propòsits d'esmenar tot allò que consideram que no hem fet correctament. I nosaltres, la gent que feim la revista i que cada mes arriba a les vostres mans, no volem ser manco.

Treballar per al bé comú, encara que no en treguis un benefici per a tu, sempre corre el perill de ser ignorat, criticat, atacat, etc, per gent que per una causa o altra no comparteix els mateixos criteris amb què ho fas. I dur endavant una revista com Fent Carrerany, que volem plural, oberta i a l'abast de tothom, també corre el mateix risc. Perquè qui la fa, tots aquells que d'una manera o altra cada mes hi som, no sempre arribam pertot. És impossible. Per això és tan important, allò que tantes vegades hem anat dient i que no ens cansam de repetir. Els qui redactam les notícies, els qui feim les fotografies que poden il·lustrar el que ha passat al llarg del mes, no sempre som a lloc. Segur que hi ha alguna activitat, algun acte, al qual no hi podem assistir. Segur que en algun moment ha passat una cosa interessant i de la qual l'equip de redacció no n'ha tengut notícia, però que segurament pot ser d'interès per a d'altres conciutadans. Aquí és on s'ha de notar veritablement l'esperit plural de la nostra revista. Que aquest adjectiu nostra sigui sentit per tots; que tots la sentim com a pròpia i que hi facem arribar inquietuds i esdeveniments, fets i opinions, crítiques i elogis, etc. sempre pensant en un esperit de poble obert i plural.

I no hi ha prioritats. Tan bona és la notícia del que ha passat en un acte cultural, com aquella que recorda el fet que una parella celebri les seves noces d'or i vulgui compartir la seva alegria amb parents i amics; tan important per a una revista com la nostra és donar notícia de la ventada que ha tombat tants d'arbres, com els resultats de l'equip de futbol dels alevins; tan transcendent és donar compte d'aspectes de la nostra realitat cultural i lingüística, com servir de punt de reflexió davant dels nous reptes que l'allau de nouvinguts foranis ens plantejaran a partir d'ara.

Això és el que volem, això és el que us demanam. Que cada marier sigui, a la seva manera, i a partir de les seves possibilitats, un corresponsal actiu de la revista. Nosaltres, els qui cada mes ens encarregam que tot això es materialitzi en un nou número de la revista, seguirem al mateix lloc, recollint el que ens faceu arribar i posant-ho al seu apartat corresponent. Mai no hem demanat res per la nostra feina, per les hores de dedicació. Només demanam col·laboració. Res més que això.

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzá
Joan Gelabert Mas
Joan Gual Bergas
Miquel Morey Mas
Onofre Sureda Ribas

Francesc Antich i Oliver, Cecili Buele i Ramis, Jaume Ferriol i Coloma Perelló, Bàrbara Moyà Sureda, Miquel Oliver i Roig, Melcior Fullana i Riera i Lluç Matas

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY
Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

lloc web:

www.prensaforana.com/fetncarrerany

correu electrònic:

fentcarrerany@prensaforana.com

Nº DEPÓSIT LEGAL: PM-457/1986

La redacció de Fent Carrerany
no es fa responsable de les
opinions dels qui hi escriuen

CONVOCATÒRIA DE L'ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL FENT CARRERANY

DIA: 2 de febrer de 2001

HORA: 19'00 Primera convocatòria

19'30 Segona convocatòria

LLOC: Ca Ses Monges

ORDRE DEL DIA:

1r.- Lectura i aprovació, si escau, de l'acta de la sessió anterior.

2n.- Informe i balanç d'activitats realitzades durant l'any 2001.

3r.- Informe de tresoreira de l'any 2001.

4t.- Previsió d'activitats per l'any 2002.

5é.-Previsió econòmica i pressupost per l'any 2002.

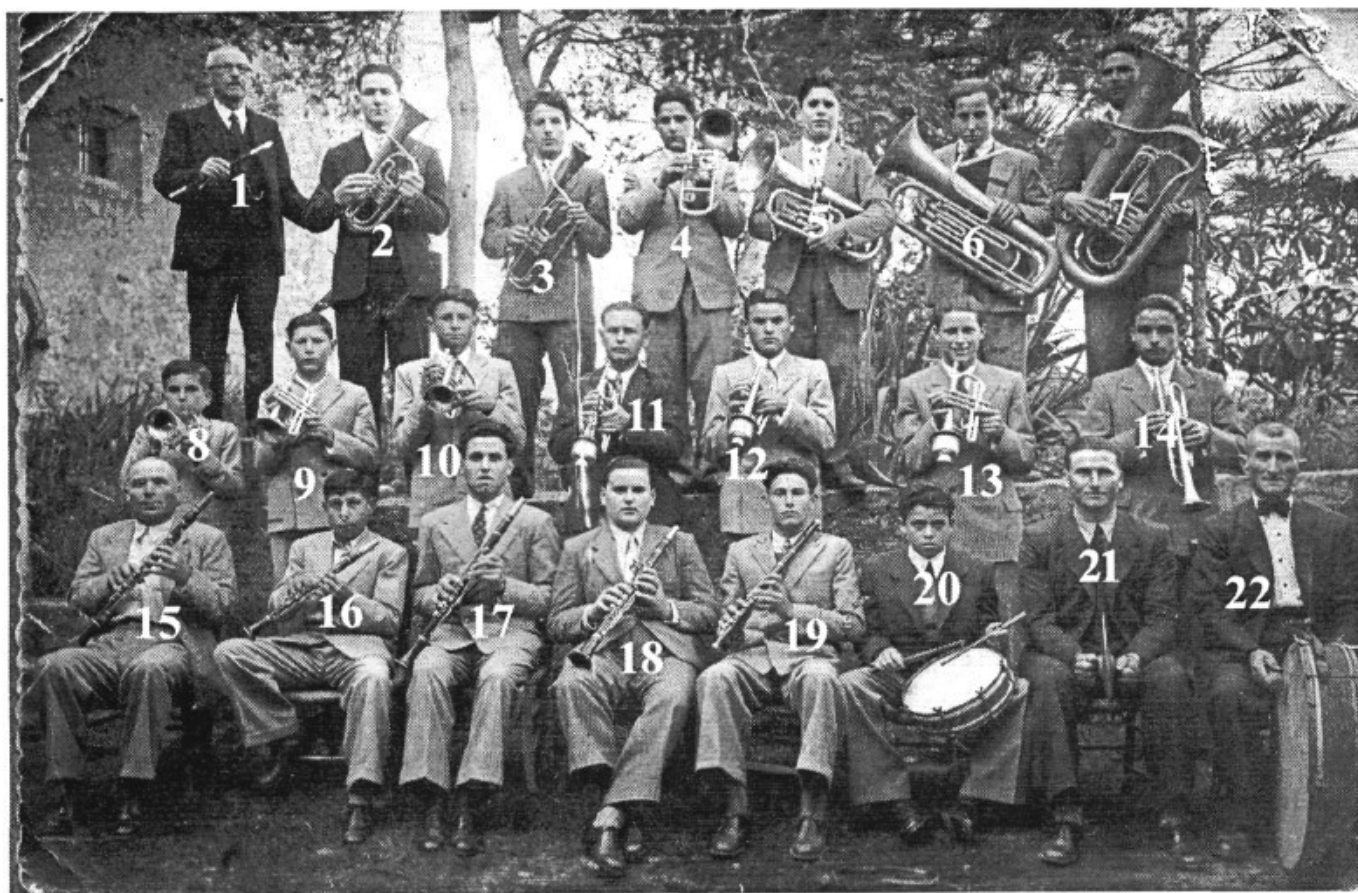
6é.-Precs i preguntes

En acabar l'assemblea se rifarà el viatge del 2001 cedit per Viatges Martel i després a sopar!

EL PRESIDENT

Miquel Morey i Mas

CALENDARI DE FENT CARRERANY 2002

Aquí teniu els 22 protagonistes del calendari de Fent Carrerany de l'any 2002. Alguns els coneixem, altres no. Volem jugar amb vosaltres a endavinar qui són. Per això hem numerat els components de la banda des de l'1 al 22, per així localitzar-los millor. Al proper número publicarem els seus noms.

Salutació Nadal Premsa Forana

Quan s'acosten les festes de Nadal i Cap d'Any sembla que tot ens convida a la reflexió i a la calma. El nostre estat d'ànim se presta a posar les coses en la proporció deguda, a valorar allò que en el tràfec de la tasca diària pot passar desapercebut o que no sabem calibrar en sa justa mesura. Per això aquests

dies són sens dubte el moment adequat per reflexionar sobre el paper que juguen en la vida del nostre poble els mitjans de comunicació que no s'ocupen dels grans esdeveniments a nivell mundial, sinó que ens apropen a cada un de nosaltres les fetes i les coses que tenim a l'abast de la mà i que constitueixen el bessó de la nostra vida quotidiana. Aquests fets són els que configuren la nostra convivència i ens mostren que efectivament l'home, els homes i dones de les nostres viles i ciutats, són la mesura de totes les coses. Per això és tan important la funció de les publicacions que anomenam Premsa Forana, fenomen tan típic de Mallorca, i que demostra la necessitat que sentim de conèixer les vicissituds de l'àmbit vital més

proper i més nostrat. Si bé ho consideram, aquesta és l'esfera on s'ha de començar a fer poble en el sentit transcendental de la paraula. Per això és tan important el paper que han jugat les publicacions de la Part Forana en la defensa d'alguns dels trets més importants de la nostra identitat col·lectiva: la nostra llengua, acostant-la a tants de mallorquins que no havien tingut l'oportunitat de llegir-la assíduament; les nostres festes, moltes d'elles recuperades a partir d'iniciatives sorgides dins els grups culturals que normalment han agomolat les publicacions de la Premsa Forana; els nostres costums, amenaçats per una interpretació de la globalització que molts confonen amb la uniformització a nivell mundial. Davant del perill d'anorreament de la nostra personalitat que tot això suposava, tenim l'obligació de preservar la nostra riquesa cultural, que és la que ens permetrà ésser cada vegada més universals perquè serem cada vegada més mallorquins. En aquest sentit és evident que les publicacions de la Premsa Forana contribueixen essencialment a fer poble. En nom del Govern de la nostra Comunitat Autònoma, desig que no vos manqui mai la il·lusió i la fe per seguir fent aquesta tasca en bé de tots els mallorquins. Bones festes i per molts d'anys.

Francesc Antich i Oliver
President de les Illes Balears

D'UN IOT REIAL A UN PAILEBOT ILLENC

Dades molt recents que s'han fet públiques a diversos mitjans de comunicació, confirmen que s'ha produït un sobrant considerable – més de 700 milions de pessetes – en la quantitat recaptada per a la compra d'un iot reial.

El Rei d'Espanya, gràcies a l'esplèndida i generosa aportació d'entitats i organismes de les nostres illes, ja té a la seva disposició una embarcació marítima per navegar.

Davant d'altres suggeriments que s'han fet públics, sobre possibles destinacions d'aquella considerable quantitat de recursos econòmics sobrants, se m'acut d'afegir-ne un altre que crec que no està gens malament.

Veient que cap de les institucions públiques d'unes illes com les nostres encara no és titular de cap Museu Marítim i no ha pogut adquirir tampoc en propietat cap

dels emblemàtics pailebots illencs que, un cop construïts a drassanes marineres de les nostres costes, encara romanen en condicions de ser salvats del naufragi definitiu - ¿què millor es pot fer que destinar una part, d'aquella considerable quantitat de doblers sobrants, a la compra d'algun d'aquests esvelts i singulars exemplars nàutics?

D'aquesta manera, aquells doblers que es varen recaptar per a la compra d'una embarcació reial hauran servit, a més a més, per a l'adquisició d'algun pailebot illenc emblemàtic.

Amb l'adquisició d'aquest exemplar, es podrà començar a traure molt bon profit pedagògic, posant-lo a disposició d'alumnes i estudiants de les nostres illes, com també d'altra gent que vulgui emprar-lo.

Fins i tot podrà servir també perquè, adesiara, hi pugui navegar S.M. el Rei, si li n'entren ganes.

Cecili Buele i Ramis. Ciutat.

XOCOLATA I NADALES A L'ESCOLA

La festa de Nadal a l'escola resultà d'allò més llúida i dolça. Començaren els alumnes de tots els cursos cantant una nadala cada curs i acabaren el mestres amb la seva.

Mentres tant els pares estaven amb l'olla al foc, remenant i remenant amb l'objectiu de que la xocolata no s'aferràs.

Com sempre una festa molt simpàtica, en la qual hi intervenen tots els sectors de l'escola

Pere Fons ens sol·licita ajuda:

L'O.N.G. Llevant en Marxa de Vilafranca ha rebut una carta semblant a la que reben els Reis d'Orient per aquestes dades. El nostre company i excapellà de Son Macià, Vilafranca i Maria de la Salut, Pere Fons, ens ha enviat una carta, que no anava tan sols dirigida als membres de l'O.N.G., sinó, també als pobles de Son Macià, Vilafranca i Maria de la Salut. Com molts sabreu En Pere està treballant amb els més necessitats a Perú. De fet ja en una altra ocasió el poble de Vilafranca va ajudar a desenvolupar un projecte ramader en aquell país Americà; i uns joves de Maria en la construcció i dotació d'una biblioteca.

En aquesta ocasió en Pere ens fa saber les necessitats d'un grup de camperols de Cascas. La manera de sobreviure d'aquestes persones és la ramaderia, concretament la cria de cabres, les guarden com aquí els pastors, en guardes per dins la muntanya; però, tenen un inconvenient molt gros i..... Sabeu què, he decidit que serà molt millor que us ho conti en Pere llegint vosaltres mateixos, part de la carta que ens ha fet arribar:

"Cascas, 5 desembre de 2001"

"Després de saludar-te a tu i.... i tants vilafranquers que ens hem conegut i estimat, et diré el motiu d'aquesta carteta: aquí a Cascas, hi ha un grup de comuners, com a foravilers de muntanya, de més de cinquanta famílies, que tenen bestiar escampat per aquests turons i d'això viuen. Resulta que hi ha poca aigua i han de caminar molt per beure ells i els

animals. De dins una encletxa hi surt una aigüeta, tant d'hivern com d'estiu, que es pot canalitzar recorrent uns sis quilòmetres, repartint abeuradors ací i allà. Tenim interès en fer aquest treball, però no tenim recursos suficients. Els comuners s'han compromesos a fer tota la feina, només mancaria pagar els materials.

....
Jo estic pensant amb Llevant en Marxa que solen tenir aquestes intervencions d'ajuda. També pens en l'Ajuntament de la Vila que, per Nadal, podria tenir uns doblers per destinar a altres llocs. També pens en el capellà de la vila que podria fer una col·lecta en aquestes festes, o altra gent que, tal vegada, té uns doblers que no sap què n'ha de fer o es vol descarregar la consciència....

El pressupost del material que es necessitaria per aquesta obra seria d'1.400.000 pessetes, sense comptar la mà d'obra, que la posen els camperols. L'obra es pot fer per parts. Si ho dividim en 6 parts sortiria a 233.000 cada part.

El pressupost que els comuners de Cascas presenten està en sols. En aquest moment el dòlar està a 3,40 sols. És bo de fer treure el compte.

Envii dos plànols; un l'han elaborat els mateixos comuners i l'altra, un senyor una mica més tècnic. La majoria de comuners han volgut firmar en senyal que no faltaran a la feina.

Vos envii també un grapat de fotografies perquè vegeu el terreny on es farà aquesta feina. (A la darrera

Es Capellà Pere Fons, amb els pagesos, als quals va encaminat aquest projecte d'ajuda

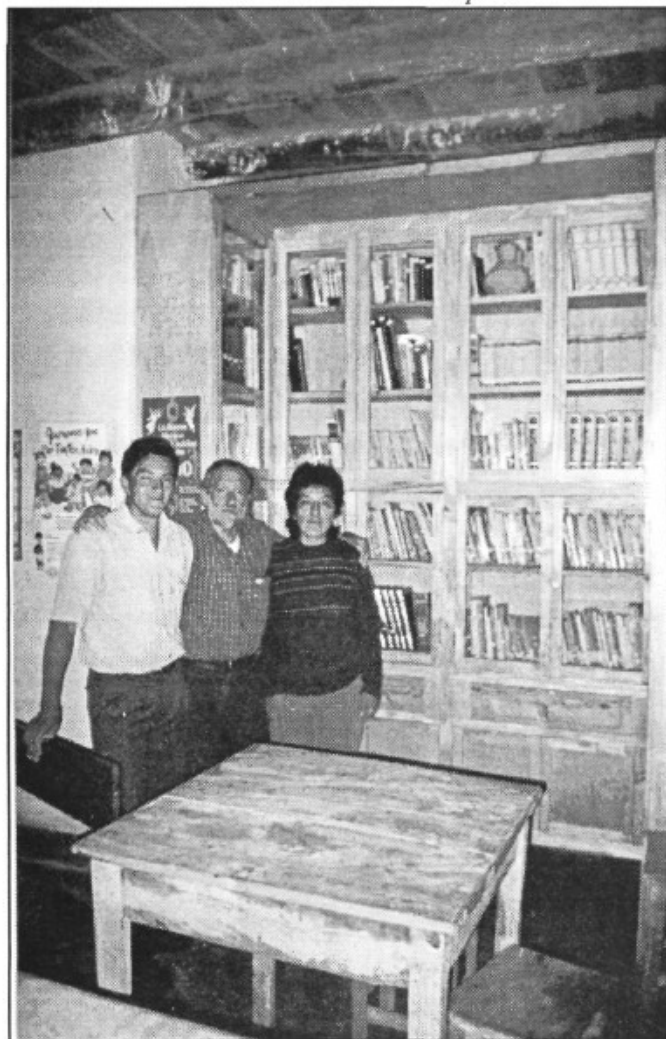

foto veureu el que estam fent ara. Promovem el goteig tecnificat amb uns doblers de la Comunitat Autònoma. És bona manera per estalviar aigua. És un pla rotatiu).

Les mil gràcies en nom dels amics del camp, de part d'Antoni Bonet, i meu, pels sacrificis que tot això sol dur. Aquest pot ser un regal de Nadal i Reis. La paga de tot la trobareu més enllà.

"Records a tothom..."

Es Capellà Pere Fons.

Biblioteca en la dotació de la qual qual han participat alguns joves de Maria

Vicuñyes per les muntanyes de Perú

Esper que En Pere no s'ofengui pel fet que hagi utilitzat la seva carta, per explicar les necessitats d'aquests camperols. Les paraules d'una persona que veu i viu la situació sempre són molt més bones de les d'aquells que només ens ho podem imaginar.

Dir-vos que en Pere ha enviat el pressupost, els plànols i els fulls signats pels camperols, si algú vol més informació us podeu posar en contacte amb en Jaume Fiol o amb na Coloma d'es Molí.

Aprofitam l'ocasió, per fer una crida, si algú està interessat en formar un grup per ajudar en Pere, a altres persones necessitades, o realitzar projectes al tercer món, posau-vos també en contacte amb nosaltres. Si som molts férem moltes coses, si som pocs férem poques coses. Per acabar de convèncer-vos que col·laboreu en aquest projecte us record que el 66% de la població mundial viu en condicions de pobresa; i que Amèrica Llatina té 156 milions de persones que són pobres absoluts (és a dir, tenen uns ingressos anuals inferiors a 70.000 pessetes).

Pere Fons sol·licita ajuda.

Banca March.

Núm. de compte

061-0068-45-0241500214

Gràcies per la teva ajuda

LES MATINES D'ENGUANY

Dia 24, a l'hora anunciada, començaren les matines, una de les funcions religioses més alegres de l'any.

El cant de la Sibil·la fou a càrreg, un anys més de na Catalina Ferriol Colombram i els nins de l'esplai es Rebrot cantaren una Nadala.

Acabada la missa del gall, pogürem contemplar el ben treballat betlem que havien construït els nins i els monitors del grup d'esplai Es Rebrot.

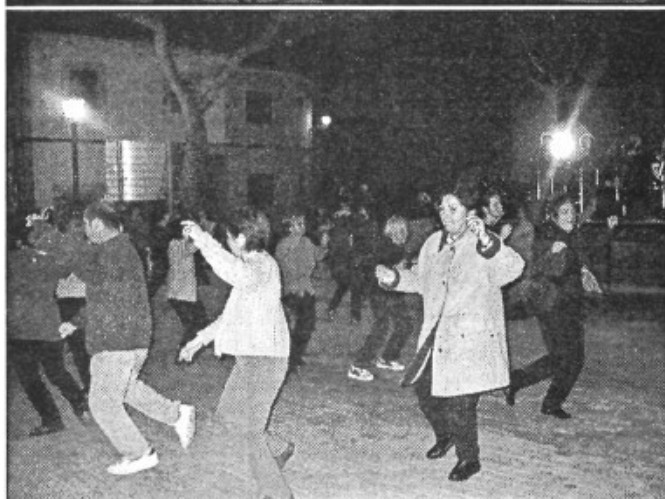

INAUGURADA LA PLAÇA DE DALT

Dissabte dia 29 de novembre es va inaugurar la reforma de la Plaça de Dalt. A les cinc del capvespre, el grup d'animació infantil CUCORBA, va fer les delícies del nombrós grup de nins i nines que anaren a la festa d'inauguració. Els tres components del grup aconseguiren fer ballar els nins i nines de Maria amb les seves cançons de sempre i les noves creacions del seu darrer treball. Hi va haver més de dos pares i mares que es varen sumar a la gresca ajudant a animar la festa.

Un cop acabada l'actuació del grup, el batle de Maria, Jaume Mestre, acompanyat del Conseller de Cooperació Municipal del Consell de Mallorca, Josep Gomila, s'adreçaren a la gent present i lloaren la feina feta i el resultat final, que arregla d'una vegada un racó que feia massa temps que necessitava una operació semblant. Ara ha quedat un lloc preciós per ser utilitzat per actes com el del dia de la inauguració. La impressió de la gent present era molt favorable. L'exsecallada dels pins, la col·locació de les faroles que, de nit, ressalten la bellesa del racó i el ferm col·locat foren de l'agrat dels presents, que varen ser convidats a un petit refrigeri per celebrar-ho.

I per acabar la festa, hi va haver ball. A pesar de les baixes temperatures, un nombrós grup de balladors feren exercici de valent amb la música del grup Tramudança. La festa s'acabà amb una torrada de llonganissa i botifarrons per als valents que aguantaren fins al final.

ARRIBADA DEL 2002 A LA PLAÇA DE DALT

Desamor

Lluc MATAS

Els grans amors, per anar mudats d'allò més, acaben, ningú sap per què, en grans dosis de desamor, que solen posar-hi el veritable accent greu en pujar-los al primer pla d'un escenari, del qual volem dir-nos convençuts "que res no va valer la pena com a experiència vital" que –assumidauu a pensar que poques coses s'aprenen del joc amorós que paga prest o tard amb la moneda inesperada del desamor. Els grans amors solen acabar malament i, rera el sistemàtic rebuig, un pot arribar a perdre tant el seny que en més d'una ocasió pot actuar –per gelosies o per històries del masclisme més cru- d'unes formes vessàniques i violentes: l'autolesió o suïcidi o, fins i tot, a fer de la qüestió una revanxa violenta que té com a referent l'ésser teòricament estimat. Així morts per assassinat a borbollons a mans del boig de torn enecat febrilment per posseir que no pas més per estimar. Estimar mai no ha donat llicència per maltractar en no ser correspost. Ho sabem perquè volem dir-nos civilitzats, però, per poc que ens fixem en les notícies dels successos més macabres, un s'adona que l'amor és una força tan cega que, potencialment, és capaç tant d'alleugerir les penes i millorar capacitats com de provocar una tragèdia d'aquestes que a diari es dona a una societat rica i desenvolupada com la nostra.

Un sol educar-se en el fet d'estimar a partir de models, sent el de l'entorn familiar el més sòlid, però n'hi ha altres apresos a altres llocs, com a l'escola, a la TV, al cinema, a les revistes...etc que –per motius del guió quan n'hi ha-solen acabar bé; és a dir en l'amor que té com a conseqüència i resultat conviure en parella i tenir fills en un projecte comú de futur que sol fer la vida més fàcil i tolerable. Aquest model –diguem-ne positiu- està amenaçat pel model en negatiu que presenta la vida en parella com una guerra constant d'humiliacions i negacions de tot tipus, fins al punt que no pocs televidents actualitzats prefereixen "no enamorar-se" per a no haver de patir les conseqüències d'aquell enamorament finit en suïcidi o d'aquell altre que, de tan enamorat que estava, va assassinar la dona perquè havia somiat que li posava les banyes amb un extraterrestre millor que no pas ell. Anant així no ens ha d'estranyar que els devots d'un amor altruista i net siguin de cada dia menys. Ho justifica el fet que, posats a comptar, l'amor mou molt més que la fe, però, si anam mancats de les dues coses, cal –pel que fa a l'amor- no perdre tan aviat el coratge. Hi sortirem guanyant si de tant en tant aprenem a mirar els nostres mals d'amor com a quelcom tan nostre com la sang. I si som suficients valents i enamorats no farem cas a les amenaces de desamor que en tot temps han estat esclafits pedagògics que ens diuen que "quaranta més com aquesta me'n passaran, perquè la por en haver-la vista no és res, i més quan bé ho està el que bé acaba".

Misser de misses dites

Lluc MATAS

La reflexió crònica sobre aspectes del nacionalisme català l'havia portat a l'àmbit de creure's perjudicat sempre en les variades i diverses relacions de la vida. Pensava que, en tot, hi sortia perdent, i, de la queixa, havia fet bandera de la seva personalitat en la constància d'una inquietud que semblava no conèixer l'acabar. Sabent-se "minoritzat" per ser cataloparlant anava reivindicant uns drets des d'una injustícia que li semblava tan òbvia i clara com la necessitat d'alimentar-se per viure. Coneixia el verí al sistema neurotransmissor perquè llegia com una esponja que assumeix i beu tot allò que es presenta com una reivindicació, fent així de la "injustícia" la gran causa per viure. Parlava sempre, així, de com havia perjudicat a la llengua catalana el matrimoni entre els Reis Catòlics o de l'atemptat del Decret de Nova Planta o del lingüicidi dels primers anys de la postguerra amb el generalíssim Franco o del joc de la tecnocràcia muntada des dels mitjans de comunicació de masses, que eren tots ells causes de frustració de la llengua catalana i, per extensió, també tan seves com les obsessions més interioritzades de l'adolescència, que, en aquell temps eren el futbol, el sexe i putejar la dictadura franquista tant com fóra possible. Després, ja als vint anys, s'havia afeccionat a la lectura de llibres de poesia i de sociolingüística, però en l'etapa dels trenta la poesia havia estat substituïda amb morbo per la mala llet reivindicativa i constant que derivava, no poques vegades, en l'insult intolerant a enemics ficticis amb qui concretava i personificava tota la mala intenció llegida als manuals de sociolingüística.

Definitivament la poesia havia estat substituïda per la paranoia sent l'excusa la diglòssia. I era tant així que no dubtava ni un segon en respondre amb mals modes despectius tot fet diferencial, i especialment més quan es tractava de "l'enemic" número u, el castellà, que havia hagut d'aprendre com a llengua "forastera" als usos més

PA amb OL

BAR RESTAURANT

"SES TARRAGONES"

Pa amb oli
i
Carn torrada

Carret. Petra - Sta. Margalida Km. 4'600 - Tel.: 971 52 53 16

formals, com eren a l'escola i a les primeres feines en què durava pel cap alt un any com a màxim, fet simptomàtic que quelcom passava. I què passava? Simplement, com li va dir el psiquiatre, tenia un problema endogen greu basat en voler personificar en si tota la història de la llengua catalana, quan la història realment important és la d'un mateix amb la possibilitat de triar entre diverses alternatives, perquè, sense alternatives –per molt adverses que puguin semblar– s'imposa la mena de dictadura avorrida d'una sola cosa per obligació, i l'obligació –com ho va ser el castellà– és enemiga de la voluntat i del fet diferencial que hauria de caracteritzar més els individus i les comunitats, perquè les llengües no són mai armes ni enemics. Veure'ls-hi és personificar en suposat "enemic" el que és simplement un mitja de comunicació minoritari, majoritari o "minoritzat" o del tipus que sia.

La història que val és la de saber-se en un moment, en una cultura, en una o diverses llengües i sumar decidint, perquè és l'acte de decidir el que posa de relleu l'essència de la llibertat. Sols la tolerància és enemiga del racisme, i sent tolerants i cosmopolites –que ho som en teoria– cal, més que reivindicar, sumar cap al cap que més ens convé que parteix sempre per estimar el que és més nostre. La llengua ho és i la xenofòbia no ho hauria de ser mai. Si ho és quelcom no funciona per moltes justificacions que hi vulguem adduir, les quals seran sols una pel·lícula que ens hem muntat per tal de jugar un paper de "dolents" que, ni a curt ni a llarg termini, és gens gratificant, perquè és, ni més ni pus, jugar a perdre, i, d'igual forma que és avorrit sempre guanyar, també ho és tant o més sempre perdre.

QÜESTIÓ DE DECISIÓ

La sala era gran, freda i impersonal. Ni tan sols un quadre vestia les parets blanques. Una gran taula d'escriptori amb una cadira darrera i un rellotge, "carri-llón", a un cantó, aquest era tot el mobiliari. L'entrevista era a les nou i el rellotge marcava cinc per l'hora. L'única persona que havia vist fins aleshores era la qui li havia obert la porta i que, sense adreçar-li ni mitja paraula, la va conduir fins allà.

Estava dreta. Es començava a cansar, però no li va semblar correcte asseure's a la cadira que pareixia destinada a la persona que l'havia d'entrevistar. La musiqueta del rellotge la va sobtar quan va sonar per deixar pas a les nou campanades. Ningú no va aparèixer.

El temps passava amb una lentitud exasperant. Les cames li varen començar a fer figa i, sense pensar-s'ho dos cops, es va asseure a la cadira. Quasi al mateix temps que s'asseia es va obrir la porta. Ella no va poder reaccionar i es va quedar com aferrada al seient. Un home alt i vestit impecablement se li va atracar amb un gran somriure i quan va ser al seu costat li va oferir la mà, que ella va agafar un poc regirada, i li va dir cordialment - Enhorabona! S'ha assegut vostè on calia. El lloc de feina és seu.

Laura va passar de l'esglai a la sorpresa en una fracció de segon i, de cop i volta, la sala li va semblar gran però acollidora i els mobles escassos però ben escollits.

Bàrbara Moyà Sureda

6-XI-2001

BON VIATGE MORENETA

L'amo Antoni Mas Negre, ens demana la publicació, a Fent Carrerany, d'aquesta poesia publicada a la revista Lluç l'any 1948, amb motiu de l'anada de la Mare de Déu de Lluç a Santiago en motiu de l'Any Sant i després del seu pelegrinatge per tots els pobles de Mallorca.

Bon viatge amb alegria
en vostre pelegrinar;
partiu per la llunyania,
tornau prest, oh Mare mia,
no vos faceu enyorar!

Baratareu, al partir
el vostre capell de palma,
pel sol que us emmorenà,
amb el cordó pelegrí,
allà de Lluç en la calma.

Quan a dins la blanca nau,
de la que sou Capitana,
aneu solcant el mar blau,
si contemplar llavors us plau
nostra costa llunyadana,

de lleus niguls entre els vols,
veureu l'alta serralada
on ara se senten tots sols
vostres volguts rossinyols
que formen l'Escolania.

Cap al tard no sentireu
la Salve que vos entonen,
més, les lloances tendreu,
al passar per tot arreu,
que vostres glòries pregonen.

De vostra dolça mirada
dins l'ambient sura l'encís
com penyora que heu deixada,
i a la nit lluu l'estelada,
amb un brill enyoradís.

De la vostra serralada
quan reprendreu els camins?
Esperam tots la tornada.
Sé cert que amb vostra petjada
floriran els romanins.
Abans, Senyora, us espera
la rebuda principal;
nostra Ciutat que us venera
va esser capdavantera
en vostra festa triomfal.

Bon viatge amb alegria
en vostre pelegrinar;
partiu per la llunyania,
tornau prest, oh Mare mia,
no vos faceu enyorar!

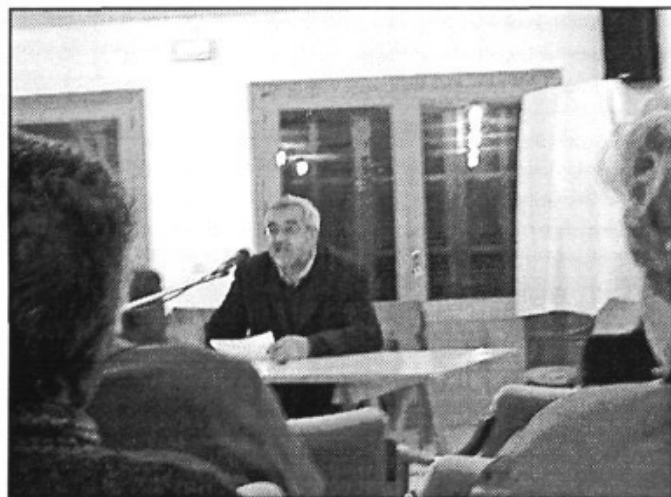
Josep Ma. TOUS I MAROTO

BULLIT DE NOTÍCIES

GUARDIOLES PER A PERE FONS

Ja heu vist a un altre racó de la revista una notícia referent a la petició d'ajuda per part d'un col·lectiu, destinat a finançar una obra per a la missió d'en Pere Fons, al Perú. Relacionat amb això mateix, a finals de desembre s'han repartit unes guardioles per diferents comerços i a l'església del poble. Aquestes guardioles són per recollir monedes, ara que és procedirà al canvi de les pessetes per euros. El valor d'aquestes monedes, canviat a euros, servirà per ajudar el projecte d'en Pere.

CONFERÈNCIA DEL CONSELLER D'EDUCACIÓ A LA TERCERA EDAT

Al Casal de la Tercera Edat de Maria, divendres dia 14 de desembre, i organitzat pel grup Com.fessió@fentpoble hi va haver una xerrada a càrrec del Conseller d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, Damià Pons. Amb el títol d'Educació i Reptes de Futur.

El conseller va fer un repàs a l'educació a les nostres illes, ara a mans del Govern de Progrés i la manera com el futur dependrà en bona part d'un funcionament adient del sistema educatiu que sigui capaç de fer front als nous reptes que la societat actual illenca -tan complexa- demana. La xerrada acabà amb una bona teca.

LA LOTERIA FREGÀ UNES QUANTES ENTITATS

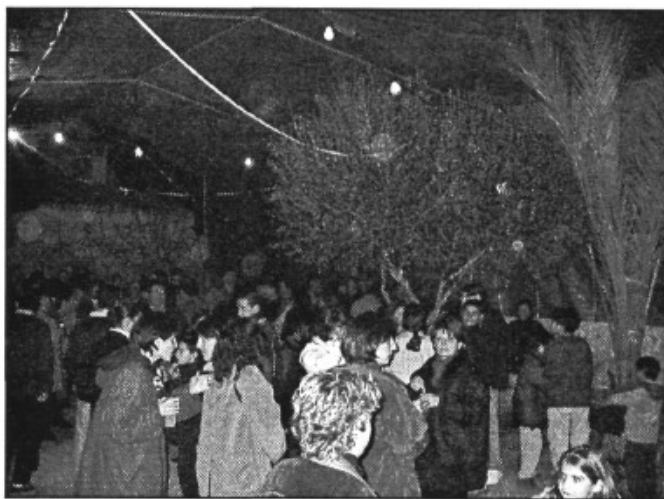
Si bé a la nostra Associació, aquesta vegada, la sort no ens va fer costat, sí que va arribar a altres associacions i col·lectius del nostre poble i n'alegrà més d'un. Sabem que enguany el Club d'Escacs, l'Agrupació Socialista de Maria i l'Associació de la Tercera Edat no se n'anaren amb les mans buides. Enhorabona per als afortunats i una mica de paciència per als altres, que encara hi haurà més oportunitats per refer la butxaca.

EL BINGO DEL CAFÈ DE SA PLAÇA

Aquestes festes de Nadal, al nou Cafè de Sa Plaça, s'hi va poder jugar a la loteria. Aquest costum, molt arrelat a diversos pobles de Mallorca, sobretot a la banda del Raiguer, no s'havia celebrat mai a Maria. A llocs com Campanet, Alaró, Lloseta, etc, als cafès i a locals d'associacions, per Nadal, tenen el costum de jugar al cinquet, o bingo, costum que és seguit per famílies senceres que passen el capvespre jugant a aquesta loteria. A veure si a partir d'ara, també a Maria, s'imposa aquesta tradició nadalenca.

EL BALL DE LA PLAÇA DE DALT, NO VA SER TAN SEGUIT COM ANYS ANTERIORS

La festa nadalenca que aquests darrers anys s'havia celebrat la Nit de Cap d'Any a Ca'n Gaspar, enguany no va tenir tant de seguiment. Com que aquests darrers anys no hi havia un lloc on la gent anàs a fer una copa i passar la primera vetlada de l'any, l'afluència de gent era notable i això evitava que la gent hagués d'agafar cotxe per anar a un altre lloc. Enguany, però, els bars de la plaça obriren, així com el pub i el bar del camp d'esports, cosa que restà gent a la festa de Ca'n Gaspar.

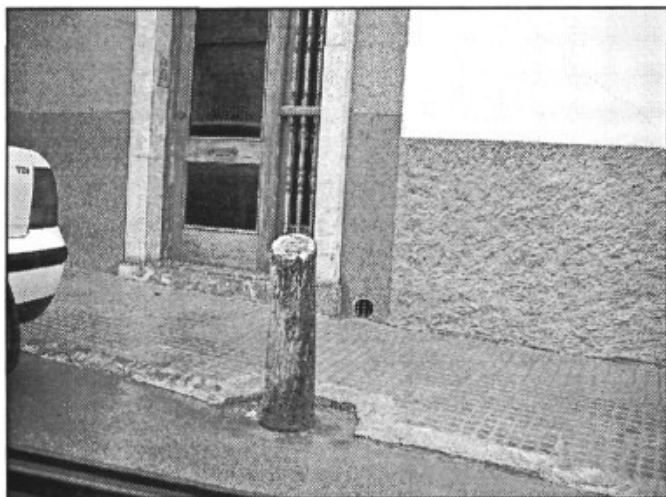

QUINTOS, QUINTADES I ANIMALADES

Una lletania que, cada any, per aquestes dates, es repeteix com una passa de grip, és tot el que fa referència als quintos, quintades i les seves habituals malifetes. I com sempre, no parlem de criatures que han fet qualche criaturada, sinó de "bergants" de vint anys que només pel fet d'haver de fer els vint enguany, es creuen amb patent de cors per fer el que els passa pels dallons o per la dallona, com t'enfloquen quan els recrimines qualche cosa. Doctors té la santa església i mitjans legals té l'autoritat per fer front a tals endemeses. I nosaltres, les pobres víctimes de cada any, a pagar les seves destrosses i a

BULLIT DE NOTÍCIES

aguantar les seves molèsties, que qui dia passa any empeny.

CONTENIDORS NOUS, DE COLOR GROC, PER A ENVASOS

Si vos hi heu fixat una mica haureu vist com, arreu del poble, s'han repartit uns quants contenidors de color groc que serveixen per recollir envasos de plàstic i de tetra-brike. Aquests nous contenidors s'afegeixen a aquells que serveixen per recollir paper, llaunes, piles, etc.

Ara bé, si posar a disposició de la gent els mitjans per fer una recollida selectiva ha de significar donar més mostres d'incivisme., com les que recollim al darrer número de la revista, anam ben arreglats. Demostrem que sabem fer servir aquests nous contenidors i donem-los la utilitat per a la qual han estat concebuts.

EL CLUB CICLISTA CELEBRA EL NADAL

Els components del Club Ciclista de Maria trobaren avinent celebrar el Nadal un poc més prest i ho feren a Ses Torres, el dia 15 de desembre. Contents, panxa plena i amb el gorret del "papá Noel" es feren aquesta foto i ens l'han feta arribar per a publicar-la

JUST ENS QUEDA SANT ANTONI

Del programa de festes de Nadal a Sant Antoni a Maria, ja just ens queda aquest darrer. Dia 16 de gener a les 20.30 hores a la plaça des Pou hi tindrà lloc la revetlla de Sant Antoni amb glosadors i xeremiers i l'endemà, festa del patró dels animals, a les 16 hores, també a la Plaça des Pou, les Beneïdes de carrosses i animals, amb importants premis. Esperem que ningú espenyi la festa.

... DE NADAL

A SANT ANTONI ...

CONCERT DELS ALUMNES DE L'ESCOLA DE MÚSICA

Dia 18 de gener, a les 21 hores a l'església parroquial tindrà lloc que, tradicionalment, ens donen els alumnes de l'escola de Música per a mostrar-nos els seus progressos. Hi estau tots convidats.

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT:

Catalina Ferriol Mas va morir el passat dia 5 de desembre a l'edat de 77 anys. Vivía al carrer Sa Raval, número 129.

Antònia Mas Vanrell morí el passat dia 12 de desembre a l'edat de 90 anys. Vivía al carrer de Sa Quintana, número 18.

Catalina Mas Bergas ens deixà el passat dia 20 de desembre a l'edat de 87 anys. El seu domicili era al carrer Major, número 110.

Bartomeu Quetglas Bunyola ens deixà el passat dia 28 de desembre, a l'edat de 63 anys. Vivía al carrer de Sa Quintana, 30

Jaume Ferriol morí el mes passat
Que descansin en pau.

BENVINGUTS:

Martina Mulet Alemany vingué al món el passat dia 14 de desembre. És filla de Rafel Mulet Campins i Martina Alemany Maymó.

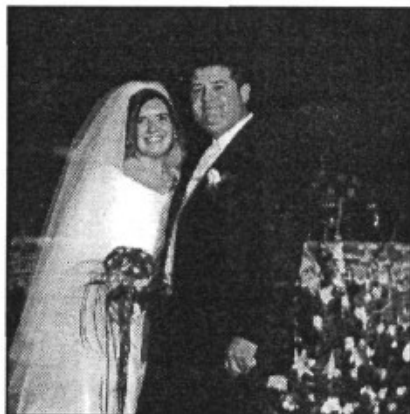

Bernat Carbonell Gelabert va néixer el passat dia 16 de desembre. Els seus pares són Bernat Carbonell Matas i Catalina Gelabert Ferragut.

Enhorabona als seus pares i demés família.

JA L'HAN FETA:

Bartomeu Adrover Julià i Antònia Gual Bergas es casaren a l'església parroquial de Maria de la Salut, el passat dia 10 de novembre

Que el vostre amor no acabi mai.

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	971525002 (FAX)	971525194
BIBLIOTECA		971525688
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)		971525594
APOTECARIA		971525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)		971525083
ESCOLA DE BAIX		971525252
LOCAL TERCERA EDAT		971525564
PARRÒQUIA		971525033
GESA INCA: AVARIES		971880077
BOMBERS		085
HOSPITAL MANACOR Informació		971847000
	Urgències	971847060
	Cita Prèvia	971847100
AMBULATORI D'INCA		971502850
URGÈNCIES A TOTAL L'ILLA		061
SON DURETA (Centraleta)		971175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)		971502850
AMBULÀNCIES		971200362
RECAPTACIÓ TRIBUTS CAIB (Inca)		971505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA (Inca)		971505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Matí: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dilluns i dimecres: de 16 a 18 hores.

Dimarts, dijous i divendres: de 16 a 19 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 8 i 15 hores. (15 h. Dissabtes no, Festius sí)

Sortides Palma: 13 (dissabtes, 14 h) i 19 hores. (Festius, 19, 15 hores)

LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

LÍNIA MARIA-HOSPITAL-MANACOR:

(De dilluns a divendres)

Sortides Maria: 7'55, 10'30 i 14'45 hores

Sortides Manacor: 11'05, 13'35 i 18 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU:

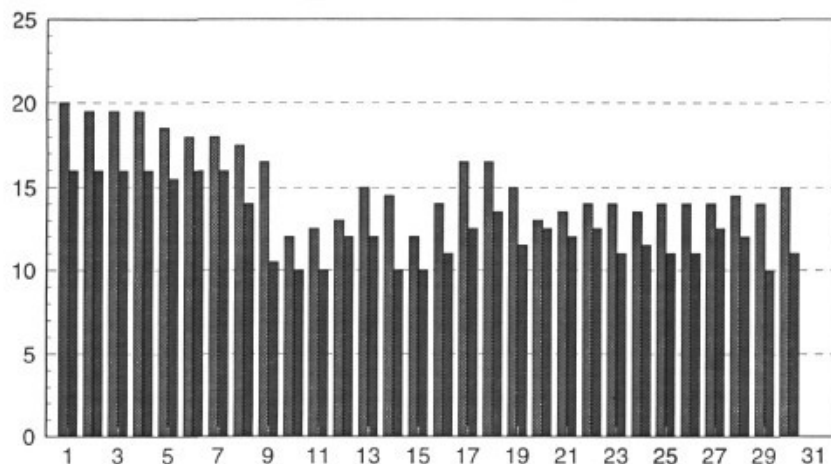
Carrer Ponent, número 3.

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al 855043
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al 520292
- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al 236624

El temps

MES DE NOVEMBRE

■ MAXIMES ■ MINIMES

PLUVIOMETRIA

Dia . 1 ..... 6 l.

Dia . 5 ..... 24 l.

Dia 9 i 10 ..... 50 l.

Dia 12 ..... 31 l.

Dia 14 ..... 55 l.

Dia 15 ..... 10 l.

Dia 16 ..... 23 l.

TOTAL: 199 LITRES

Temperatura Màxima

20° C (Dia 1)

Temperatura Mínima

10° C (Dies 10, 14, 15 i 29)

Temperatura Mitjana

13,95° C

Mitjana Màximes

15,4° C

Mitjana Mínimes

12,5° C

NOCES D'OR

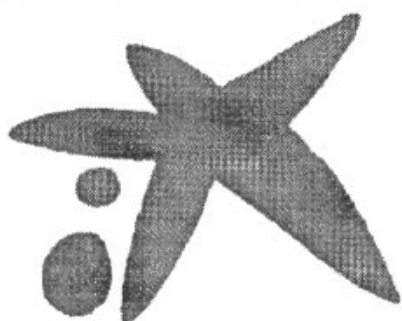
En Joan Quetglas Suñer i na Francisca Esteva Ferriol celebraren les seves noces d'or el passat dia 17 de novembre. Per celebrar aquesta fita i les noces d'argent la seva filla Margalida Quetglas i en Pep Ferriol feren una bona festa on no hi faltaren els seus familiars i amics. Enhorabona a tots i molts d'anys.

Piscines d'es Plà

MARIA DE LA SALUT

C/. Major, 113 - 07519 MARIA DE LA SALUT (Mallorca)
Tel./Fax 971 52 50 35 - Mòbils 679 09 15 09 - 615 66 09 32

"la Caixa"

OFICINA DE MARIA DE LA SALUT

MON COR ESTIMA UN ARBRE...

Així com sabem que generalment dins la majoria de les famílies humanes el caganiu de cada casa és més delicadament tractat, més viciat que no els altres, donant peu a la denominació d'"es viciat", sense que això trastoqui de cap de les maneres l'amor regnant entre els components de les famílies, voldria manifestar que alguna cosa semblant passa també en relació a la família vegetal i l'home, o sia que aquí també hi ha "viciats". En relació a això, va el que segueix:

Darrere ca nostra hi ha un arbret pel qual servidor té debilitat; ho confès. Quan el sembraren —en temps de l'administració passada, completant l'obertura del carrer LOPE DE VEGA, via tants d'anys tancada per la desídia d'unes administracions que miraven més pels particularismes que no per la generalitat, sense tenir en compte els inconvenients que reporten l'obstrucció d'un carrer—, al contrari dels altres arbrets que pujaven sans i airoso, ell es criava malaltís, ombrívol, tris; tant és així que, modèstia a part, si no hagués estat per les atencions que li vaig dedicar, arrabassant les males herbes de devora la soca, posant-li fems al seu voltant i regant-lo repetides vegades, crec, sincerament, que no hagués surtat... Quan ja anava xalest, fresc i vivaretxo, va sofrir una parcial cremada ocasionada per l'incendi d'uns papers prèviament col·locats dins un contenidor que hi havia devora; socorrada que li ocasionà un altre retard respecte dels altres. Però aguantà com un valent, i una vegada exsecallat degudament, investí victoriós, guanyant-se l'admiració dels veïns del carrer que no deixaven d'admirar-lo, ja que feia mirera...

IDÒ BÉ. Ara que ja quasi agafava els altres, amb el desig d'igualar-los en esplendor, vénen les ventades dels dies passats i la Tramuntana el doblegà sense pietat, inclinant-lo fortament cap a la calçada; inclinació que a les presses posaren remei uns treballadors a compte de l'Ajuntament, atenció que tots els veïns en general i servidor en particular agraïm i celebrem. Però resulta que en examinar detalladament aquell treball, observàrem que el pal col·locat per sostenir l'arbre en sentit vertical, creguérem que no podria aguantar el pes que la tendència de l'arbre a inclinar-se carregava sobre aquest pal, i decidírem canviar-lo per un altre més gruixut que tengués la força suficient, o sia que li col·locàrem el que es diu un estaló ben fort, que esperam ajudi el nostre arbret a aguantar futures i no desitjades ventades que Déu no vulgui que

li tornin a fer mal...

I després de tot això, un es pregunta: —Férem bé en obrar d'aquesta manera, actuant pel nostre compte? Honestament creiem que sí (Que ningú no pensi que menysvaloram la feina dels treballadors citats; simplement ho corregírem per millorar-lo amb la més bona intenció).

I mira per on (i és que els anys són com una màquina acaparadora de records), en aquell moment el meu pensament volà a recordar un fet semblant, succeït fa un grapat d'anys, quan a aquell jove regidor del nostre Ajuntament, carregat de bona fe i amb ganes de treballar per demostrar als seus electors que no s'havien equivocat en elegir-lo, no se li ocorregué altra cosa que separar i endur-se'n del tauler d'anuncis oficials de la Casa de la Vila, un paper, per fer-ne una còpia (en aquell temps encara l'Ajuntament no disposava de fotocopiadora), per a ús exclusivament del seu treball com a regidor; feina per a la qual havia estat elegit pel poble. Fet que, recordau?, desgraciadament, per gelosia excessiva, juntament amb les ganes de figurar i comandament desmesurat pel responsable, aleshores, dels papers de la Secretaria, i, també, suposadament, per una "encalientida" sumada a la manca de "mà esquerra" (no vull pensar en mals consells), acabà com acabà. Com no podia ser d'altra manera, gràcies a Déu i a la sensatesa de tots els que s'interessaren pel cas; malgrat intervencions particularistes, gens delicades, inadequades i infelices... triomfà, una vegada més el sentit comú, regnà el seny.

I recordant aquell poc gloriós fet, segurament posseït per l'esperit maligne que a vegades ens fa arribar en "Barrufet", després d'haver fet aquell canvi de pal, ressenyat al principi, vaig pensar: I si donen part a la Guàrdia Civil? Però assegurem que va ser pensat fora de tota seriositat; més bé d'humorada que d'altra cosa, tota vegada que ara és altre temps; la gent ha madurat i tot va damunt rodes; la Democràcia, règim que s'afirma dia a dia, impera, i ho demostra el que, avui, ens atrevim a pensar i "jugar" amb aquesta classe de bromes. Jo sé, com també sabia aquell jove regidor, que tot el que aquí es menciona, tot s'ha fet fora particularismes egoïstes, més bé mirant pel bé comú. Que l'arbre —jo ho sent, ho veig— gaudeix i bota de content en veure's segur i protegit. I aquell paper ditxós, sap que el seu protagonisme no va ser per escandalitzar. Per tant els fets i solament als fets, em remet. I com recitava en Costa i Llobera, del seu pi, jo també declar: —"Mon cor estima un arbre..."

Que estiguen bons us desitja el vostre amic.

Miquel Oliver i Roig

Maria, 30 de novembre de 2001-12-23

PD. No ho volia tocar. Però pensant en aquella sentència que diu: poble que oblida el seu passat, està condemnat a repetir-lo! decidesc intervenir per cridar — Què és això de querelles criminals? com acab de llegir en un diari de Ciutat... Per amor de Déu! Encara no estam escalivats? Querelles criminals! De qui i contra qui?. Si tot el que es discuteix no val "els collons d'un penjat", segons hem sabut. En tota la meua vida, que ja és llarga, solament en record dues d'aquesta classe de denúncies presentades en relació al nostre Ajuntament. I d'ambdues val més no parlar-ne. Si es poguessin esborrar seria tranquil·litzador per a tothom, perquè no han duit més que rancúnies i disguts. La Justícia és per a coses més serioses, no per ventilar capritxos i perdre el temps. Per resoldre els problemes quotidians hi ha el sentit comú, el diàleg, el tu a tu, amigable... El Seny!. En una paraula. O no va dir la gitana: —Que tengas pleitos y los ganes.

I tres cosetes més:

1. PATRIOTISME CONSTITUCIONAL. Si he de ser sincer, he de dir que no sé que vol dir això. Sembla si seria com allò d'Estimar Déu sobre totes les coses". I si és així, confés que servidor no entra en aquest joc. No. Jo vaig votar SÍ a la Constitució, però no l'estim sobre totes les coses, perquè, per exemple, veig amb desgrat, i ho trob discriminatori, que solament els individus nascuts a determinada casa, siguin els únics que poden arribar a ser Caps d'Estat de la meua patrià, que és Espanya. Per això no puc abraçar aquest patriotisme.

2. ORGULL DE SER ESPANYOL. Tampoc! Jo estim Espanya, però també estim Portugal, Itàlia, Rússia, etc. A Espanya, l'estim més senzillament per haver nascut en territori espanyol. Però per estar-ne orgullós hauria d'admetre que tota la història d'Espanya és neta, justa, honesta, lleial...; o sí, el que es diu, "sens màcula de pecat". I jo sé que no és així. Per tant orgullós, no!. A més com puc estar orgullós de ser espanyol quan veig tota una ministra tan inculta que no mereix ni el Graduat Escolar, ja que no sap les capitals de les províncies d'Espanya. Que confon Palma, amb Mallorca en saludar el batle de Ciutat, en amollar allò d'"Alcalde de Mallorca", referint-se al batle Fageda. I si ens atrevim a tocar la pujada de sou d'algun funcionari general, que segons diuen els diaris cobrarà 500.000 ptes més cada més, quan els milions de pensionistes d'aquest país veuran augmentades

les seves pensionetes amb 1500 o 2000 pessetes? Qui es pot sentir orgullós? per l'amor de Déu!

3. PRESA DE PÈL (Assumpe pensionistes). No es mou la fulla de l'arbre si no bufa el vent! Han desaparegut els "catxibotes" del camp, degut al verí de les esquixades! No. No és per casualitat que passen les coses! Record que una vegada, sent jovenet, rondant per uns carrers on sabia que hi transitava una al·loteta que jo "encalçava", que en encontrar-nos ella exclamà: —Oh, quina casualitat. —No, vaig respondre. És que jo t'esperava, no és casualitat. Vull dir que no crec en les coincidències. I perquè no hi crec és perquè sospito que qualche cosa o qualcú ha intervingut perquè els preus dels queviures i altres, referents al més de novembre -justament el novembre!- s'hagin abaixat. I de resultes d'aquesta abaixada, el govern de Madrid, en lloc de compensar-nos en relació d'un 2% a un 3,7% ens compensarà solament en relació del 2% al 2,7%. I és que, cosa que un no sabia, LA TAXA INTERANUAL DE NOVENBRE, (copii textualment) "es la referència para calcular la compensación que recibirán los pensionistas por recuperar el poder adquisitivo"... I resulta que aquesta taxa interanual fins a novembre, era de 3,7% i -quina casualitat- resulta que arriba novembre, el mes de referència, i no sé per quins jocs de mans, és l'únic de l'any "en que los precios han bajado", ens diuen a Madrid (els mariers no ho creiem, ja que sabem que l'Ajuntament, precisament aquest mes, ens cobra 4000 ptes més pels fems; els cafès, cinc duros més per un cafè, tallar els cabells 100 més, el pa, les patates, l'oli, la llet, tot més d'un 10% més d'augment; les costelles de xot, a 1980 ptes, les porcelles no en parlem... per què seguir si ho sabeu millor que jo!). És o no és una presa de pèl? Cadascú que jutgi. Jo solament coment; comentari que estic segur algú titllarà d'inoportú; de ganes d'empenyar; de... aquest sempre està en les mateixes... Però què hi hem de fer! Jo només puc dir: A les proves em remet! I qui vol fer de menet, que hi faci. Gràcies a Déu hi ha llibertat d'expressió!

IMMOBILIÀRIC
LLUC MATAS

"Venga a descubrir un paraíso"
kommen sie, linden sie ihr paradís

Plaça des Pou, 17
07519 Maria de la Salut (Mallorca)

Tel. 971 52 50 70
Fax 971 52 57 73
Mòbil 679 90 57 94

LA TERRA I ELS SEUS FRUITS

-Apunts de la vida pagesa-

Un poble com Maria, un poble pagès, un poble del Pla, on la terra està ben conrada, i on qui més qui manca pretén ser pagès. Pagès de cap de setmana i d'hores lliures. Un poble on la majoria de trempers de l'estiu són de collita pròpia. Qui no té mitja dotzenes de tomàtiguers i quatre pebrers?

Bé idò, dins aquest marc de vida, sempre he trobat que a la revista del poble i mancava una secció dedicada a la pagesia. Com que després de molts d'anys ningú ha sortit a rotllo, m'he llevat la peresa i he investit, m'agradaria que fos una secció interactiva, si hi teniu res a dir, afegir o rectificar, no ho dubteu, feis-me arribar els vostres suggeriments, jo vos estaré ben agraït. Si no hi ha res de nou, cada mes xerrarem de la terra, de les feines que hi ha per fer i si és possible recuperarem veus de pageses i pagesos vells que ens contin com era la vida al camp fa anys i amb els més joves per veure com ha canviat aquest món.

Per començar voldria fer unes consideracions prèvies del que serà aquesta secció i de les meves intencions. En el darrers anys el món ha sofert un gran canvi, i l'agricultura com a part important del món també. Pensau que de l'agricultura surt la majoria de matèria prima per a la producció d'aliments, i que el negoci dels aliments és dels més potents del món. Aleshores ja podeu pensar qui maneja els fils de l'agricultura industrial: Les multinacionals.

Aquestes multinacionals que volen controlar tota la producció del món per poder seguir guanyant doblers, encara que per això molts de pagesos del tercer món hagin de deixar de cultivar la terra, ja que els han hipotecat amb les llavors híbrides i els han robat les seves llavors que se passaven de pares a fills per passar a dependre de les llavors que obligatoriament han de comprar a les multinacionals. I per acabar de controlar-nos, ara inverteixen grans quantitats de doblers per introduir les llavors transgèniques, sense saber quin perill tenim els consumidors, ja que no s'han avaluat ni experimentat els resultats derivats del consum de productes elaborats amb aliments transgènics. Però ben poc els importa els efectes secundaris que poden ocasionar a les persones. L'agricultura industrial s'ha convertit en una fàbrica d'un producte que anomenen aliments, talment indústries de ciment, de bloquets o de calcetins, el que menys els importa és la qualitat del producte, ni es té cap respecte per la terra ni per les persones. Sols es cerca producció al més baix cost possible.

Aquest no ha d'ésser el nostre camí, els que practicam la pagesia d'autoconsum no ens hem de deixar enganar. No cercam les fruites més grosses ni les tomàtiguers més hermoses, el que hem de cercar són uns aliments amb sabor, aroma i que ens sien saludables.

En aquesta secció parlarem d'una agricultura natural, respectuosa amb el medi i que ens doni aliments de qualitat

i tot el món que l'envolta. Avui, per començar, vull reproduir un article que va publicar l'amic **Francesc Xavier Moratinos** a la revista **Mel i Sucre** de Sant Joan el passat estiu i on explica perfectament el que vol ser l'agricultura respectuosa amb el medi on vivim i del qual també nosaltres en formam part.

"Hi ha un sector cada vegada més gran de persones que estan preocupades pels aliments que consumeixen, ja que cada dia apareixen notícies sobre problemes, de vegades molt greus, provocats pel consum d'aliments elaborats seguint únicament criteris de rendibilitat del productor, sense preveure en absolut les conseqüències que el seu consum pot provocar en els humans.

Els aliments que provenen de l'agricultura també s'han vist afectats per aquest afany de produir el màxim sense tenir en compte els problemes que això provoca en l'entorn ni les repercussions que pot provocar en els consumidors.

Els pagesos del Pla de Mallorca s'han afegit majoritàriament a les modernes tècniques de producció agrícola, utilitzant tota classe de productes per augmentar la producció. Això provoca l'empobriment del sòl, la contaminació de l'entorn i la destrucció de l'ecosistema que fins fa poc es conservava en equilibri (segur que heu sentit a dir als més vells que fins fa poc es podia consumir fruita o verdura sana amb l'únic control de plagues que establia la mateixa naturalesa).

Per això crec que és interessant parlar d'aquest tema i cercar alternatives a l'agricultura agressiva amb l'entorn. És important que la gent estigui informada, cercar especialistes que ens assessorin, discutir sobre els pros i els contres de les diverses tècniques d'agricultura...

En aquest escrit començaré a parlar dels principis de l'agricultura ecològica, que per mi és una resposta adequada a aquesta situació, i que no té per què ser manco rendible.

L'agricultura ecològica "pretén obtenir uns aliments de màxima qualitat respectant el medi i conservant la fertilitat del sòl, mitjançant una utilització òptima dels recursos locals sense l'aplicació de productes químic-sintètics."

Els principis de l'agricultura ecològica són:

-Produir aliments de la màxima qualitat nutritiva, sanitària i organolèptica (que produeix un efecte al tacte, al gust o a l'olfacte) en suficient quantitat.

-Mantenir o incrementar la fertilitat del sòl a llarg plaç.

-Utilitzar al màxim els recursos renovables, cercant el màxim d'autosuficiència en les matèries primeres.

-Conservar els recursos naturals i genètics, preservant les espècies autòctones.

-Proporcionar al bestiar les condicions de vida que

li permeti desenvolupar els aspectes bàsics del seu comportament innat.

-Evitar al màxim totes les formes de contaminació que puguin derivar-se de les pràctiques agràries. L'ús d'adobs i insecticides s'acumulen en el sòl; enverinen els microorganismes que són la base de la fertilitat i contaminen les aigües subterrànies.

Aquest model s'integra dins un corrent de pensament, també cada vegada més estès, basat en l'adopció de polítiques econòmiques, socials i ambientals que fomenten un comportament sustentable capaç de satisfer les nostres necessitats sense comprometre les de generacions futures.

Com s'aplica l'agricultura ecològica?

-S'utilitza la rotació de cultius. Aquesta pràctica ja era coneguda pels nostres padrins, que no repetien mai el mateix cultiu dos anys seguits al mateix lloc i intercalaven cultius de lleguminoses per enriquir el sòl.

-S'enriqueix el sòl amb compost, produït a partir de la descomposició de restes de matèria orgànica (fems animals, restes alimentàries, restes de la poda dels arbres, palla, fulles...)

-A partir d'adobs verds: es sembren lleguminoses (fixen el nitrogen atmosfèric) o graminies i es mixturen amb la terra com a femada orgànica en arribar a un cert estadi de desenvolupament.

-Control de plagues per mitjans biològics. S'afavoreix

la presència d'insectes útils mitjançant plantes que els atreuen i els serveixen de refugi, s'afavoreix la biodiversitat com a element clau per mantenir l'equilibri de l'ecosistema..."

Aquestes són algunes de les premisses bàsiques del que vol esser l'agricultura ecològica, que no és res nou, és la recuperació d'una agricultura que feien els nostres padrins adaptada al dia d'avui, i a més és rendible.

FEINES DEL MES DE GENER:

Podeu fer clots per sembrar arbres i exsecallar els vells de fulla caduca. També és bon temps per fer empelts de muda. El dia de Sant Pau s'han de sembrar els alls i ja podem començar a fer planter de pebrer i tomatiguera primerenca. Als llocs calents podeu començar a podar vinya, Pel gener el camp llaurar, la vinya podar i el vi trascolar, i comença la posta de l'aviram, Les polles de gener, ja ponen al paner.

Dia 17 de gener és sant Antoni, Per Sant Antoni nevades i per Sant Llorenç calorades, temps de foguerons i torrades. Si plou i fa fred el millor que podem fer és estar devora la foganya a torrar llonganissa i botifarrons, que per això hem fet matances.

Dites de gener:

- Trons de gener, neu de març
- Flor de gener, no va dins el paner

Miquel Morey i Mas

UNIÓ DE PAGESOS ORGANITZA DENOU CURSOS D'APLICADORS FITOSANITARIS, PER TOTA L'ILLA DE MALLORCA.

Unió de Pagesos de Mallorca, organitza dins els primers quatre mesos de l'any 2001 denou cursos per pagesos professionals, d'aplicadors fitosanitaris.

Aquets cursos són imprescindibles per qualsevol pagès, ja que és una normativa estatal d'obligat compliment, per això des d'Unió de Pagesos, hem fet un esforç important d'apropar la formació als pagesos i per això hem repartit els cursos per tota l'illa de Mallorca.

Els cursos es divideixen en tres nivells: el bàsic, qualificat i especial; dels quals Unió de Pagesos en fem 12 de bàsics, 4 de qualificats i 3 d'especials.

És important recordar que tots els pagesos han de dur a terme els cursos.

CALENDARI CURSOS DE FORMACIÓ BÀSICS:

Codi curs	Dates previstes	Municipi
BAS-01	8,9,11,12,15 Gener	Manacor
BAS-02	11,12,13,14,16 Febrer	Sa Pobla
BAS-03	18,19,20,21,23 Febrer	Porreres
BAS-04	18,19,20,21,23 Març	Vilafranca
BAS-05	4,5,6,7,9 Març	Santa Maria
BAS-06	11,12,13,14,16,Març	Felanitx
BAS-07	18,19,20,21,23 Març	Sant Joan
BAS-08	2,3,4,5,6 Abril	Llucmajor
BAS-09	8,9,10,11,13Abril	Palma

BAS-10	15,16,17,18,20 Abril	Inca
BAS-11	2,3,4,5,6 Abril	Artà
BAS-12	8,9,10,11,13Abril	Sóller

QUALIFICATS:

Codi curs	Dates previstes	Municipi
CUA-01	15,16,18,22,23,25,26,29,30 Febrer	Gener 1,2,5,6,8 Manacor
CUA-02	11,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23,25,26,27 Febrer	Sa Pobla
CUA-03	25,26,27 Febrer	4,5,6,7,8,11,12,13,14,15,16 Març Inca
CUA-4		Palma

ESPECIALS:

Codi curs	Dates previstes	Producte	Municipi
ESP-01	28,29,30,31 Gener	2 Febrer	Arsenit sòdic Inca-Palma
ESP-02	4,5,6,7,9 Febrer	Arsenit sòdic	Manacor
ESP-03	15,17,19,22,24,27 Abril	Bromur de metil	Manacor

PER A MÉS INFORMACIÓ I PER FER LA INSCRIPCIÓ PODEU TELEFONAR A LA UNIÓ DE PAGESOS DE MALLORCA: 971.464142/467657

CRÒNICA DELS ESDEVENIMENTS A RWANDA(4a part)

(Ve del número anterior)

No han atacat la sala polivalent. La porta és de ferro i els refugiats es tanquen amb clau.

Ara crec endevinar que intenten entrar a la casa de les monges. No hi ha ningú. Sent cops a les portes per molt de temps, i crits d'ànim dels agressors. Estic molt lluny i crec haver perdut el sentit d'orientació. No. Estan desfent els bancs de davant la parròquia per utilitzar les pedres per esbotzar la porta de ferro.

Després el grup dels es divideix. Una secció s'allunya de la parròquia cap al front esquerre meu. Alguns moments crec que no tenen intenció d'atacar la sala polivalent. Però no és així. Ara comença l'atac fort. Granades de gran potència. Cops a les portes utilitzant les grans pedres dels bancs. Crits i gemecs. El foc surt per la teulada, que han aconseguit destrossar. L'horror continua. Sembla que no acabarà mai. Finalment, foc i silenci.

Ara es desplacen cap a la meua dreta. Es dirigeixen cap a les cases particulars. Les granades exploten pertot arreu. Les explosions es van desplaçant per les cases disseminades. Pot ser ja han tirat sis o set centes granades pel camp. A la parròquia, impossible saber les granades utilitzades. Crec que més de quatre-centes.

Jo m'he desplaçat pel bosc moltes vegades. M'he tornat posar la camisa. Però de tant en tant una llanterna s'apropa. Arrossegant-me pel terra, cerc un lloc més segur. Quan el perill ha passat, m'acost a la parròquia, pensat que ja l'han abandonada. Però no és així. Després d'un temps llarg de silenci, tornen a cridar fort i a tirar granades. Intenten acabar amb els que queden vius. Els fan creure que no hi són, i el primer que intenta moure's el maten.

No puc fer altra cosa més que esperar que es faci de dia. M'amag dins un arbust. Al cap d'una estona, darrera meu algú s'afica dintre l'arbust. Qued completament immòbil. Al cap d'un temps puc identificar el participant del meu refugi. És el ca, que m'ha seguit i ara s'amaga al meu costat.

A trenc d'alba els qui atacaven les cases fan marxa enrere. Veig les seves llanternes ara poc brillants. Se'ls acaben les piles.

Davant meu veig una figura que no puc distingir bé. No és una soca, però està davant una soca. És un home que ha escapat a la mort. M'ha vist i m'examina. Finalment me reconeix, me saluda i se'n va.

Comença a fer-se de dia. Quan m'he vist més en perill aquesta nit, que han estat moltes vegades, he promès a la Mare de Déu de Lluc que si la torn a veure, pujaré des d'Inca a Lluc a peu. Un dels dos homes que estaven abans al meu costat ha fet també una llarga oració amb

veu molt baixa, tant que no l'he pogut entendre.

He sortit del meu amagatall i m'he acostat amb precaució a la parròquia. Pensant no trobar-hi més que morts, entre ells el P. Santos, ben al contrari hi havia una gran quantitat de gent que parlava i cridava.

M'he tornat a amagar fins que es faci de dia. Un fugitiu ha passat davant el meu amagatall sense veure'm. Era un homonet vell. Just darrera meu ha passat una camioneta. He tret el cap i he vist que era de l'ajuntament. Sense saber on m'havia amagat, ho havia fet just ran del camí, on haurien pogut passar els assassins.

Ara sí que m'he decidit. Si hi ha els guàrdies no tinc cap perill. Amb precaució he passat el bosc i he entrat dins el platanar. He mirat i he vist que del portal de la cuina sortia gent que s'enduia coses dins sacs. He procurat que no me veiessin. Però tres joves s'han acostat a mi per la meua esquerra armats amb matxets i garrots amb una rabassa a l'extrem i m'han pres. M'han dit que els donés doblers. Jo duia alguns francs i pessetes, que havia agafades perquè no me les robassin a l'habitació. Ho he tret tot. M'han pegat grapada i han agafat els francs. Les pessetes no les han volgudes. M'han dit que en volien més. M'han posat la mà a l'altra butxaca i no hi han trobat res. Volien posar-la a l'altra butxaca i jo m'he apartat una mica de la tanca de l'hort que ens separava, però no massa, perquè si hagués intentat fugir m'haurien xapat el cap amb els matxets que tenien en l'aire. A l'altre butxaca hi duia els dòlars que el P. Santos m'havia donat per fer el viatge en cas que poguéssim sortir de Rwanda. M'han demanat si tenia una bicicleta. Els he dit que no, però que tenia una moto. M'han dit que la moto no la volien. En aquests moments han vist que altres lladres fugien i també ells han tingut por i han fugit.

Jo he tornat a amagar-me. M'he trobat amb una dona i ens hem amagat plegats. M'ha dit que els lladres li havien demanat diners i que ella en duia pocs. Les hi han presos i després li han fet un tall al cap amb el matxet. Li he mirat la ferida que estava coberta pels cabells molt espessos impregnats de sang. Li he dit que no era molt grossa. Ella m'ha dit que es marejava. M'ha demanat on podríem anar i jo li he dit que el millor era arribar a l'ajuntament. Amagant-se ha partit vers aquell indret. He agafat els dòlars i me'ls he posats a la panxa, davall la corretja.

Jo volia tornar al primer amagatall vora la carretera. Si passen soldats jo els demanaré auxili.

Abans d'arribar-hi he vist un dels lladres que estava a l'altre banda del camí. M'he tirat a terra i he reculat, encara que estava segur que m'havia vist. Però ell no pareixia tenir intenció de seguir-me. De seguida he sabut el motiu. Darrere meu hi havia altres tres joves, despleats en ventall, amb el matxet en l'aire. M'han dit de donar-los els diners. Jo els he dit que ja els havia donat a un altre lladre. M'han demanat si en tenia a casa. Els he dit que els tenia el P. Santos, però jo pensava que ja era mort.

M'han dit que no, que era viu. M'han dit que anàs a cercar els doblers. Els he demanat que me protegissin, que vinguessin amb mi. Ho han fet. Passat el bosc, arribats al platanar, m'han dit que no seguien més, perquè tenien por del batlle. Els he demanat si era viu, i m'han dit que sí. Jo els he dit que no podia arribar sol a la missió, perquè havia vist els lladres que estaven davant la cuina. M'han dit que el batlle els havia fet fugir. En aquests moments ha sortit el P. Santos. L'alegria que he sentida no es pot descriure. He pegat un gran crit: Santos! Ets viu? He corregut cap a ell. Li he demanat si duia tres-cents francs per aquells lladres que m'esperaven a la bardissa. M'ha dit que els aniria a cercar, que m'esperàs perquè no creguessin que me volia escapar.

Rebut els tres-cents francs els lladres han fugit. Finalment he pogut entrar a la missió. Però, quin espectacle, Déu meu! Dins el menjador, el trespall ple de ferits, alguns morint-se. Aquests són els que han tingut forces per escapar-se del lloc de la matança. Els agressors no han entrat al pati interior. Així els Pastors protestants i les seves famílies són vius. Tampoc han tirat granades en el despatx parroquial. Els que s'havien refugiat a l'excusat han salvat la vida. El P. Santos ha passat la nit davall el llit.

Surt fora. Hi ha un centenar de persones vives. De la sala polivalent surt fum per la teulada destrossada. Alguns són vius, però estan cremats. El nostre cuiner té dos forats de llança a la panxa.

L'església té totes les finestres trencades. Per les finestres han fet ploure a l'interior una pluja de granades. No tinc coratge d'entrar a l'església. Estic segur que l'espectacle seria més fort que jo i perdria el seny. Tampoc no vull entrar al catecumenat, ni a la sala polivalent, ni a la maternitat, on han mort trenta-cinc persones.

Vaig a veure com estan les postulants de les monges. Gràcies a Déu no han atacat el convent, ni el postulantat, ni les dones i infants refugiats a l'escola de pares. Les postulants tenen molta por. Agraïen infinitament la visita.

Ha arribat l'hora de prendre una decisió. El batlle ha tornat de fer una inspecció. Decididament li dic que vull sortir de Rwanda i ell m'ha d'ajudar a fer-ho. Li deman

que parli al P. Santos i el convenci que ja no tenim cap missió a dur endavant amb aquesta gent. Si quedam, els sobreviscuts no es mouran de la missió i al vespre els interahamwe tornaran a acabar la feina. A més a més, no podem quedar-nos aquí amb mil vuit-cents morts sense enterrar.

El batlle me diu que cridi el P. Santos. El vaig a cercar i el batlle li diu que el millor és que marxem. El P. Santos hi està d'acord.

El moment més llastimós ha arribat. Traiem les maletes, sense escoltar els que ens supliquen una atenció a les seves ferides mortals. Ens van comunicant que aquest i aquest altre han expirat ara mateix. En Gérard Gasherebuka me diu que la seva dona acaba de morir; la seva filla major està estesa a terra amb quatre talls al cap fins a l'os i altres talls pel cos. Altres dos fills encara no els ha trobat. Així i tot m'ajuda a portar la maleta a la camioneta i me dona una abraçada. Jo sé que no viurà més d'un dia.

El batlle diu que aquest vespre intentarà protegir els que han sobreviscut, amb una fuga cap al parc nacional de la Kagera. Endinsats dins el parc no els perseguiran. Però tampoc tindran res per menjar ni aigua per beure. De totes maneres estan condemnats a la mort.

La camioneta del batlle amb dos guardes armats va al davant. Nosaltres seguim amb la nostra camioneta. Jo qued impressionat de veure els grups armats que anam trobant fent camí. Són els que han estat semblant la mort aquesta nit. Tenen un posat molt hostil. El batlle s'atura davant cada grup i parla amb ells. Probablement els explica que ens anam de la missió. També rep informacions i dona ordres. Com sabré després d'una persona ben informada, el batlle també és interahamwe. És a dir, fent com si volgués protegir els refugiats, ell està de la part dels qui els han mort.

Seguim endavant. Adesiara trobam una barrera en el camí, o sigui un tronc d'arbre que impedeix el pas i un grup armat d'aspecte molt agressiu. Cal parlamentar perquè ens deixin passar. A dreta i esquerra es veuen les cases dels tutsi arrasades fins a terra. Fins i tot els politxons que hi ha dins les parets de fang se'ls enduen.

Aconsegüim arribar a Rwamagana, al camp militar. El batlle va a parlar amb el comandant. Esperam més d'una hora la tornada del batlle. Quan surt ens diu que ens quedem esperant i el comandant ens dirà el que hem de fer.

Esperam fins l'horabaixa i ningú ens diu res. Des que hem arribat no han parat de tirar granades molt prop del camp militar. Adesiara se sent també una fusellada dels militars. Ja no en feim el mínim cas.

Insistim que recordin al comandant que encara esperam una resposta. A la fi ens diuen que passarem la nit a Rwamagana i demà ja es veurà. Els soldats diuen que el temps concedit per ser repatriats s'ha esgotat.

Ens acompanyen a la casa d'un belga que ha sortit

de Rwanda. Es tracta del responsable del Projecte Kibungu II. Ens rep el responsable del projecte davant el Govern. Ens tracta molt bé. Ell i els seus fills passen la vetlada amb nosaltres. Un dels fills ens prepara sopar.

Al matí el P. Santos torna al camp militar per insistir al comandant perquè ens protegeixin fins a l'aeroport. Passen les hores i no torna. Jo aprofit per escriure el que ens ha succeït.

Prop del mig dia el P. Santos torna i diu que podem partir. Anam al camp i un vehicle militar es posa al davant i un altre darrera nostre. Respiram. Als pocs kilòmetres trobam una barrera dels interahamwe. Els militars parlen amb ells. Sembla que demanen informació i donen ordres. Les barreres se van multiplicant. Sempre la mateixa xerradeta. Nosaltres tenim paciència i confiam. Joestic sorprès per l'agressivitat que mostren tots aquests grups. Sembla que tot el país s'hagui aixecat en armes per matar els tutsi.

A uns quinze kilòmetres de Kigali el cotxe militar surt de la carretera, pren un camí secundari. Arribam a una residència voltada de bardissa. Els militars parlen amb una gent que ha sortit. Després de molt esperar, vénen per dir-nos que és impossible arribar a l'aeroport, que tornarem a Rwamagana. Després hi ha algú que diu que es pot passar. Un soldat ens demana si ens durem fóra els diners de Rwanda. Un personatge que sembla ésser el batlle ens diu que li hem de deixar el cotxe. Estam amb una gran confusió.

A la fi ens posam en marxa cap a l'aeroport. El batlle i dos guardes armats van al davant amb la seva caminoneta. Ha estat requisada a Ndera i li han cobert amb fang la inscripció. Arribats a la carretera pren el sentit contrari a l'aeroport. Trobam la primera barrera. No la volen obrir. Arriba un cotxe i baixa furiós un que sembla ser una autoritat dels interahamwe. Du una granada a la mà i aquesta la té aixecada com si ens la volgués llançar. El batlle li explica la seva missió, però ell no en vol saber res. Finalment ens demana els passaports. Mira el del P. Santos. Me demana el meu i li dic que me va quedar a immigració per unes formalitats. Li don el document d'identitat. No queda conforme i veu que tinc altres documents. Els vol veure. Per gran sort el primer que veu és el meu carnet de Rector de Roma que pot ser per nostàlgia vaig deixar dins la meua cartera. Fa un canvi radical i ens deixa passar.

Tres-cents metres més endavant trobam una altra barrera. Granades al puny, mateixes dificultats, mateixes negatives. A la fi, donant-los diners ens deixen passar. Les barreres continuen, i cada vegada arribam al límit de creure que no aconseguirem passar mai. Jo rés contínuament a la Mare de Déu de Lluc. Aquesta vegada li promet que a més de la pujada des d'Inca a Lluc a peu, m'entrenaré i en faré una altra des de Manacor fins a Lluc.

Passam la darrera barrera i entram a l'aeroport.

Veim els primers soldats de l'ONU. L'alegria continguda que sent dins el meu cor no es pot dir.

Els membres de l'ONU ens acullen molt bé. Ens diuen que aquesta tarda es farà el darrer vol d'expatriació.

Ens unim al grup de soldats que estan esperant no sabem què. No veim ningú dels que han de prendre aquest vol. A cada moment molt prop nostre disparen morters. A mi, després del que he passat, les explosions no m'impressionen gens.

Esperam potser una hora. No arriba ningú més. Ens passen a l'altra part de la pista. Allà esperen els que han de partir.

Arriba un periodista de "El País". Ens fa moltes de preguntes. El temps passa. Després ens inscriuen pel vol. Esperam un temps llarg. Anam parlant amb uns i altres, i tothom diu el mateix: matança sistemàtica dels tutsi, fins i tot els refugiats dins les esglésies.

Arriba un camió. Hi posam les maletes i després pujam nosaltres. Ens du a un avió Hércules. Entram i ens asseim a banda i banda. Al mig hi ha dos tancs de l'ONU.

Començam el vol. Ens dirigim a Nairobi. El viatge dura una hora i tres quarts.

A Nairobi ens espera personal de l'Ambaixada d'Espanya. Són molt amables. Després arriba l'ambaixador. Ens diuen que podrem sortir cap a Roma amb un avió italià que ens vendrà a cercar cap a les tres de la matinada. Esperam, complim unes poques formalitats. Després l'ambaixador ens convida a sopar a l'ambaixada. Jo accept de bon grat. El P. Santos també. Unes monges carmelites viatgen amb uns quinze infants petits, orfes que tenien recollits i els duen a Itàlia, es queden amb els infants. Un Pare Blanc no sé quines queixes té de l'ambaixada i no accepta la invitació.

Arribats a l'ambaixada hi trobam la tripulació dels dos Hércules espanyols destinats a participar a l'evacuació. L'esposa de l'ambaixador ha preparat una bona paella i alguns menjars freds. També hi ha un vi generós. Menjam i explicam el que hem vist. L'acollida me dona un gran consol. Estic vertaderament agraït.

Tornats a l'aeroport ens informen que l'avió no arribarà fins a les nou del matí. Ens ofereixen d'anar a

passar la nit a un hotel, a càrrec de l'ambaixada. Jo ho necessit de veritat. El P. Santos també hi vol anar. S'hi afegeix un Pare Blanc.

15 d'abril de 1994

A les vuit ens han vingut a cercar per anar a l'aeroport. L'avió tardarà. Esperam. Ara ja no ens fa res.

Cap allà les dotze arriba un DC-9 de l'aeronàutica italiana. És l'avió del President de la República que ell mateix ha posat a la nostra disposició. Ha arribat amb retard perquè no li arribaven els permisos de sobrevolar els països. Dues hores després partim. La tripulació és molt amable.

Tot sembla un somni. Tant de bo que el que ha passat i segueix passant a Rwanda fóra un somni!

El vol cap a Roma és diferent de tots els altres vols realitzats en la meua vida. Els infants es mouen sense parar. Les monges els canvien de tant en tant els paquets. Donam la ventilació a tota potència per dispersar els olors desagradables. Poc a poc els infants aprenen a encendre i apagar els llums dels passatgers i obrir i tancar l'aire. No tenen ganes de dormir.

Feim una escala a Aràbia Saudita, prop de La Meca, per carregar benzina: quinze mil litres.

Tornam partir. A les deu i quart de la nit arribam a Roma. Sabem que ens esperarà l'ambaixador d'Espanya. Aterram a Ciampino. Hi ha una mena de recepció pels quinze infants. Maria Pia Fanfani va al davant. Nosaltres

omplim unes poques formalitats. L'ambaixador ens rep i després assisteix a la rebuda dels infants, que fan escala només. Després, amb el mateix avió presidencial partiran cap a Brescia, on cada un trobarà la família que l'ha adoptat.

Acabades les formalitats passam a una altra sala i allà ens esperen els P. J. Félix Núñez i Jesús M. Muro. Aquesta trobada és la confirmació definitiva que hem arribat a casa nostra.

L'ambaixador ens fa pujar al seu cotxe i ens acompanya a casa. Ens diu que avisem el cònsol, del dia que desitgem continuar el viatge cap a Espanya i ell s'encarregarà de comprar-nos el bitllet. Decidim de passar una setmana a Roma per normalitzar-nos una mica i arribar a casa sense causar una impressió massa deplorable.

Arribats a casa telefonam a les nostres famílies, que prou han patit amb les notícies desagradables que han rebut dels mitjans de comunicació. El Superior General ja ha estat avisat de la nostra arribada. Demà parlarem amb ell perquè ens senti la veu.

Melcior Fullana Riera

(Les fotografies que il·lustren el reportatge no tenen relació directa amb el relat. Són extrems d'una web de Rwanda.)

Aquest reportatge ha estat publicat en quatre parts. La primera fou publicada al número 181, (setembre) pàgina 204. La segona al número 183, (novembre), pàgina 241 i la tercera al número 184 (desembre), pàgina 265.

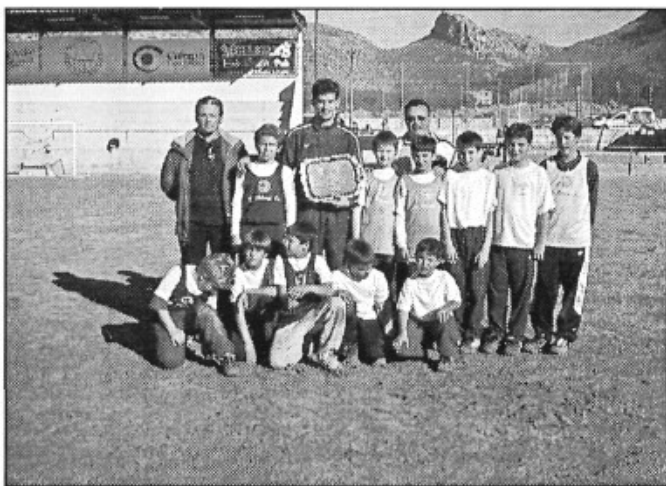
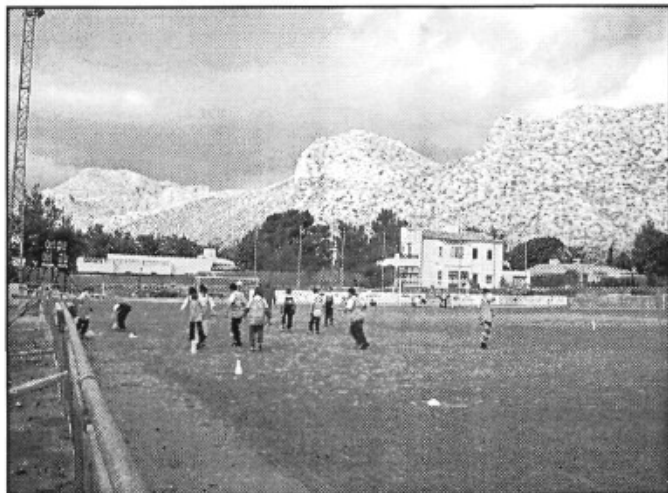
CARRERANY ESPORTIU

CAMPUS DE FUTBOL BASE AL PORT POLLENÇA

Dotze jugadors de Maria dels equips de futbol base, benjamins, alevins i infantils, de 7 a 12 anys, han participat en un Campus de futbol al Port de Pollença els dies 27, 28 i 29 de desembre, aprofitant les vacances escolars.

S'ho han passat d'allò millor entrenant-se amb jugadors i ex-jugadors del Reial Mallorca. Estava anunciada la presència de Llorenç Serra Ferrer, però una malaltia del seu pare impedí la seva assistència. Quins sí participaren foren en Miki Garro, porter del Mallorca, Rondo i Ramon de la U.E. Elx i Josemi del C:D: Llevant.

Participants, pares i mares acompanyants quedaren satisfets amb l'activitat i quedaren convidats per a tornar-hi en properes edicions.

Els jugadors de Maria amb Josemi i el president del Marier

RESULTATS, CLASSIFICACIONS I PROPERS PARTITS DE FUTBOL**BENJAMINS FUTBOL 7**

Marier - Manacorins	7 - 1
Porto-cristo - Marier	1 - 5
Marier - Petra	6 - 0

Propers partits:

12/01/2002 Jornada 13
Cardassar - Marier
19/01/2002 Jornada 14
Marier - Es Pla
26/01/2002 Jornada 15
Juv.manacor - Marier
02/02/2002 Jornada 16
Marier - Manacor

ALEVINS FUTBOL 7

Alaro - Marier	8 - 3
Marier - P.blau-grana Llubi	0 - 2

Propers partits:

9 Jornada 12/01/2002
Porreras - Marier
10 Jornada 19/01/2002
Marier - Cardassar
11 Jornada 26/01/2002
Son Servera - Marier
02/02/2002 Jornada 12
Campanet - Mariense
09/02/2002 Jornada 13
Marier - Llosetense

JUVENILS

Atº Rafal B.- Marier	8 - 4
Marier - Santa Catalina Atº B	2 - 4
Collerense B - Marier	2 - 6

Propers partits:

06/01/2002 Jornada 12
Coll D'en Rebassa - Marier
13/01/2002 Jornada 13
Marier - Campanet
20/01/2002 Jornada 14
Espanya Atº Del E. - Marier
27/01/2002 Jornada 15
Marier - Atº La Union Del L.u.
03/02/2002 Jornada 16
Son Sardina - Marier

Benj. F-7 Pob. G

ESCOLAR-CALA MILLOR	0-2
MONTUIRI-MANACOR	3-9
ARTA-JUV. MANACOR	20-0
MANACORINS-ES PLA	0-8
PORTOCRISTO-CARDASSAR	2-2
MARIER-PETRA	6-0

1.MANACOR	12	12	0	0	101	7	36
2.Artà	12	9	1	2	74	19	28
3.Marier	12	9	1	2	59	23	28
4.Cala Milor	12	8	2	2	65	14	26
5.Es Pla	12	7	1	4	38	27	22
6.Montuiri	12	6	1	5	50	43	19
7.Escolar	12	5	2	5	40	36	17
8.Cardassar	12	3	2	7	18	53	11
9.Petra	12	3	1	8	25	41	10
10.Portocristo	12	2	3	7	33	46	9
11.Manacorins	12	0	1	11	9	93	1
12.Juv. Manacor	12	0	1	11	7	117	1

Alevins F-7 A

LLOSETÍ-ALARÓ	4-4
CAMPOS-CAMPANET	1-0
ALGAIDA-SON SERVERA	13-2
MARGALIDA-CARDESSAR	0-4
SINEU-PORRERES	6-1
MARIER-P.B. LLUBÍ	0-2

1.CARDESSAR	8	8	0	0	74	2	24
2.Algaída	8	6	1	1	47	26	19
3.Campanet	8	6	0	2	28	9	18
4.Sineu	8	5	2	1	39	23	17
5.P.B. Llubi	8	5	0	3	27	23	15
6.Margalida	8	4	1	3	25	23	13
7.Llosetí	8	3	1	4	23	35	10
8.Campos	8	3	0	5	36	32	9
9.Alaró	8	2	1	5	27	40	7
10.Son Servera	8	1	1	6	13	54	4
11.Marier	8	1	0	7	20	35	3
12.Porreres	8	0	1	7	13	70	1

Juv. 3a Grup B

AT. LA UNIO-SON SARDINA	2-1
ESPANYA AT.-P.B. LLUBÍ	7-1
COLLERA-MARIER	2-6
3.CATALINA AT.-AT. RAFAL B	8-1

1.ESPANYA AT.	8	7	0	1	42	15	21
2.At. La Unió	8	6	2	0	29	31	20
3.Es Pla	8	5	1	2	40	14	16
4.Son Sardina	8	4	2	2	26	15	14
5.S.Catalina At.	8	4	0	4	26	34	12
6.At. Rafal B	8	2	2	4	28	38	8
7.P.B. Llubi	8	2	2	4	20	32	8
8.Marier	8	1	1	6	15	37	4
9.Collera	8	0	0	8	18	48	0

CICLISME D'ALTURA

En Gaspar Bouzas, un mallorquí amic de'n Pep Ferriol que viu a Suïza, ens va fer arribar aquesta fotografia feta a l'alt del Col du Galibier, un mític port dels Alps de 2645 metres.

En Gaspar passa els estius per Mallorca i ens va demanar poder fer sortides amb el Club Ciclista Maria de la Salut aquest estiu. Ja l'hem convidat, però a canvi ell ens guiarà pels mítics ports dels Alps.

Esperem prest poder publicar en aquesta revista fotografies dels ciclistes mariers després de coronar el Galibier, Tourmalet, Aubisque, etc.